

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisele
nu se restituie.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emmerich Lesner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
ziă, garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarife și învoială.

RECLAME pe pagină a 3 a o
seziă 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X I I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 3 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 199.

Brașov, Miercuri 8 (20) Septevre.

1899.

Din cauza s-tei sêrbători diarul nu va
apare până Joi sêra.

„Kulturegylet“-ul ardelean.

În Alba-Iulia, în acest vechiu
oraș, care deșteptă în noi atâtea re-
miniscențe din trecutul vieții noastre
naționale și bisericesci, s'a ținut alal-
tăerii adunarea generală a „Kultur-
egylet“-ului unguresc ardelean.

Au trecut deja cinci-spre-dece
ani, de când s'a înființat acest „Kul-
turegylet“ ca o redută, de unde avea
să se nutrească focul, ce a fost des-
chis pe totă linia de câtră șovinismul
maghiar — crescut sub nenorocitul
sistem de guvernare tiszaișt — în
contra dezvoltării și a vieții române
din Ardeal.

Nascerea acestei societăți de ma-
ghiarizare fû însoțită de strigătele,
urletele și răcnetele mobului de pe
stradele Clușului, în fruntea căruia
se afla, spre vecinica rușine a vea-
cului și a nației maghiare, junimea
universitară din Clușiu. Insulte, ce
a trebuit să le sufere atunci tineri-
mea română dela universitatea din
Clușiu în urma izbucnirii fanatismu-
lui sêlbatic, lacom de a sfășia și ni-
mici peste nopțe produsele culturii
noștre românesce câștigate de vea-
curi prin muncă și sânge — nu pot
fi date uitărei nici-odată și vor fi
intotdeauna un memento pentru Ro-
mâni, constituind cea mai tristă es-
periență, ce au făcut-o ei în convețui-
rea lor seculară pe acest pământ cu
poporul hunic.

Un șir lung de ani „Kulturegy-
let“-ul maghiar ardelean s'a mani-
festat pe față și fără șială ca foca-
rul nisuițelor de maghiarizare, al
aștărilor și agitațiunilor, ce tind la
nimicirea existenței noastre naționale.

În timpul din urmă, conducerea
acestei societăți de maghiarizare și-a

schimbat încât-va tactica, încetând de
a mai face în adunările sale atâtea
șgomot cu tendințele de cutropire
și cu intențiunile și scopurile sale
dușmănoșe limbei și naționalității,
ce le urmărește sub masca culturii
maghiare.

Astfel și în adunarea generală
de Duminecă, „Kulturegylet“-iștii
s'au reținut de-a face demonstrații
bătătoare la ochi pentru ilustrarea și
glorificarea tinteii ostile culturii na-
ționale a popórelor nemaghiare, ce
o urmăresc. Totuși primarul orașu-
lui Alba-Iulia nu s'a putut stăpâni
de-a nu-și exprima, în cuvântul de
bineventare a membrilor „Kultur-
egylet“-ului, bucuria sa, că acesta
„iși pôte arbora stindardul său și în
orașele locuite de mai multe națio-
nalități“, adăugând drept explicare
cuvintele lui Szechenyi, că „Ungaria
n'a fost, ci va fi“.

Adevărat, că atât primarul, cât
și alți vorbitori au accentuat, că fai-
mosul „Emke“ își urmărește activita-
tea sa în „spirit pacinic“ pentru cul-
tura maghiară. Despre acest „spirit
pacinic“ însă am esperiat deja prea
multe, decât ca să ne simțim liniștiți
față cu asigurările de felul acesta.
Aceasta ar puté fi numai atunci, când
s'ar fi dovedit, că „Kulturegylet“-ul,
ca și toate instituțiunile maghiare
moderne, nu ar urmări scopuri de cu-
cerire și și-ar restringe activitatea
numai la întărirea și înaintarea cul-
turii elementului maghiar.

Față cu ceea ce fac și vor face
Maghiarii în interesul culturii pen-
tru ai lor nu putem obiecta nimic.
Este dreptul și datoria fiă-cărui po-
por de a aduce jertfele posibile pen-
tru propria sa cultură. Când însă
nisuița acesta justă și legitimă de
progres trece peste hotarul permis
și din domeniul stăpânit de el pe
drept intră în domeniul culturii altui

popor, jicnind și împedecând dreptul
de dezvoltare de sine stătătoare na-
țională a acestuia printr'o propa-
gandă neiertată, atunci această lu-
erare nu mai are caracterul unei
munci pacinice pentru cultura ma-
ghiară, ci are caracterul de luptă
pentru împedecarea și zădărnicierea
dezvoltării culturii altor popóre, în
casul de față a culturii române și
germane din Ardeal.

În ce privește zelul, ce-l desfășu-
ră Maghiarii ardeleni pentru „Kul-
turegylet“-ul lor, nu putem, decât să
arătăm asupra lui ca o admonițiune
pentru noi Români, ca să nu uităm
nicî o clipită de îndatorirea estra-
ordinară, ce o avem în fața încor-
dărilor, ce le fac vrășmașii limbei
și ai naționalității noastre, de a-i în-
trece în rênvâ și în zelul, ce trebuie
sê-l desfășurăm în apărarea propriei
noștre culturi naționale.

N'ar trebui să trecă cu vederea
nicî un Român, că la adunarea
„Kulturegylet“-ului unguresc au aler-
gat trei episcopi unguri și au stat
și lucrat alături cu conducătorii mi-
reni ai societății: episcopul romano-
catolic cu cel unitar și reformat un-
guresc din Ardeal. Când s'a întem-
plat la noi, ca de exemplu la o adu-
nare a Asociațiunei să se documen-
teze atâtea interes din partea ar-
chiereilor noștri?

Ore să nu fi sosit timpul, ca să
înțelegem odată, că trebuie toți din
tote părțile, dela vladică până la
opincă, să ne dăm mâna și să ne
încordăm toate puterile pentru a ne
puté susține cu succes în lupta cea
neegală de concurență, în care ne
aflăm cu maghiarismul violent?

Marea conferență a partidelor
din Austria, convocată de președintele
„Reichsrath“-ului pe Sâmbătă, se pare, că

nu va avé succes. După cum se telegra-
fază din Viena, partidele germane nu vor
lua parte la conferență, cel puțin nu tóte.
Deputatul Dr. Lecher, unul dintre fruntașii
Germanilor, a declarat într'o adunare popo-
rală ținută Duminecă la Brunn, că Ger-
manii nu trebuie să ia parte la conferența
convocată de Dr. Fuchs. Germanii cer să
se retragă mai întâiu ordonanțele de limbă,
sese convóce parlamentul și aducerea unei
legi a limbilor. Pentru această, dișe Lecher,
nu e nevoie de conferență. — Se crede,
că în urma acesta Dr. Fuchs va declara în
conferență, că își consideră misiunea de
încheiată, după-ce nu sunt reprezentate tóte
partidele din parlament.

Din Bucovina. Am amintit ieri, că
preoțimea română din decanatul Rădăuți
s'a intrunit la 15 Sept. în conferență pen-
tru a protesta în contra învinuirilor aduse
de președintele țării în 18 Aug. la adresa preo-
țimei române din Bucovina. Etă acum re-
soluțiunea, ce a luat-o conferența din Ră-
dăuți:

„Clerul decanatului Rădăuți intrunit
astăzi (15 Sept. n.) într'o conferență es-
traordinară, adênc jignit în sentimentele
sale de sinceră și probată loialitate prin
cuvintele președintelui țării rostite în ziua
de 6 (18) August câtră deputațiunea cle-
rului, se simte necesitat a protesta cu in-
dignare în contra învinuirilor absolut nejusti-
ficate, cuprinse în menționatul răspuns, și
rógă a lua clerul în scut intervenind la
locurile competente, ca astfel de acuzări
neîntemeiate să nu mai provină în viitor.
Tot odată rugăm pe prea venerabilul Con-
sistor să binevoiescă a exprima loialitatea
noastră neștrămutată câtră Maj. Sa Impêra-
tul și câtră înalta casa Domnitóre“.

Resoluțiunea acesta a fost subsemnată
de toți preoții adunați și s'a adus la cu-
noscința Consistoriului gr. or. român din
Cernăuți pe cale telegrafică.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Iobagul.

Narațiune, de D. de Lychnorff.
(Urmare).

„Spune-mi istoria ta, Vlad“ dișe po-
sesorul de pământ, acesta ne va ține treji.
Acum sunt nouă ore sêra; la castel vor
crede, că eu am însêrat la vecinul meu;
nimeni nu va simți lipsa mea și de aceea
nicî nu mă va căuta nimeni. Povestesc-mi,
ușurază-ți inima, pôte și pot eu veni în
ajutor!“

„Nu cred, Măria-ta, pentru mine orî-ce
ajutor omenesc e prea târziu; dér îți voiți
împlini cu tóte acestea bucuroș dorința, și
am să-ți povestesc istoria mea. E o istorie
a suferințelor ómenilor sêraci. Eu am fost
un mic agricultor, și purtam economia în
curtea dela Bielsko; satul aparținea dom-
nului de Sladkowsky. Am dus'o bine-rêu,
cum am putut; mi-am făcut serviciile de
robotă așa, precum le-a făcut și tatăl și
moșul meu. O bôla, care izbucnise atunci
între ómenii sêraci, mi-a răpit nevasta, și
mie nu mi-a rămas decât Anica, o fetiță
de șase ani. Era o copilă frumósă și cu
minte; ea ar fi putut fi o fată de domn!
La etatea de 14 ani ajunse la castel în ser-

viciul domnului de pământ; noi, după legea,
care ne-au făcut'o domnii, avem să le slu-
gim nu numai cu brațele, ci și cu copiii
noștri, ér eu nicî măcar întreat n'am fost,
decă mă învoiesc séu nu“.

Aici tăcú vênătorul, ér privirea i-se
pierdú în nóptea adêncă. Pe cer străluciau
stelele cu o neobișnuită lumină; moșul
meu observă, cum s'a schimbat fisonomia
vênătorului. Un adênc suspin îi ridică pu-
ternicul piept, apoi continuă:

„Anica plecă la castel însoțită de cele
mai călduroșe urări ale mele, și — am mai
revêdut'o numai ca cadavru! Atunci n'am
putut afla, ce se petrecuse. Servitorii dela
castel ne consideră pe noi țêranii ca stând
cu mult mai pe jos, decât câinii proprieta-
rului; nu mi-s'a dat nicî informațiune; atât
am aflat numai, că domnul susținea, că
Anica ar fi furat; un giuvaer prețios din
odórele dómnei a dispărut, și acesta s'ar fi
aflat la Anica.“

Măria-ta imi poți crede, că copilul
meu a fost o fată cu dreptate și că furtul
nu l'a putut comite. Dêr groful porunci, ca
Anica să fiă în public șbicuită; eu însu-mi
am trebuit să tai nuelele, și de două-ori
au fost respinse sub cuvânt, că nu sunt
destul de lungi și flexibile. M'am aruncat
la picioarele domnului, i-am îmbrățișat ge-

nunchii și am cerut grațiă pentru copilul
meu. Dêr mai curênd a-și fi putut ruga pe
lupii aceștia de jos; eu cred, că aceștia
mai curênd m'ar fi ascultat! Scena scâr-
bósă, ce a urmat, nu voesc s'o mai des-
criu. A doua zi cadavru a fost aflat în
vale și înmormântat fără preot, afară de
zidurile cimitirului.

Într'o nópte întunecósă am săpat ca-
davru și l'am dus într'o pădure adêncă;
într'o crăpătură de stâncă am aședat pe
nefericitul meu copil. Inima mea era înse-
tată de răsbunare. De sute de ori ași fi pu-
tut împușca pe grof; dér m'am reținut, am
așteptat. Sê pornise deja de mult góna
contra nemeșilor, eu sciam, că ei țin con-
veniri secrete în castel; ei nu se puteau
împăca cu pagubele pricinuite lor prin îm-
părțirea Poloniei. Eu am înșoițat guver-
nul austriac despre conjurațiune, dér domnii
iși aveau peste tot creaturile lor, și așa au
fost încunoscințați la timp. S'au decis
deci, să se refugieze în Prusia. Groful nos-
tru era mai greu încôrcat, și guvernul um-
bla în ruptul capului să pună mâna în pri-
mul rând pe el. Eu am pândit ziua și nóp-
tea; n'am simțit nicî sete, nicî fómă, nicî
somm, nicî ger, eu sciam, că momentul rês-
bunării a sosit.

Groful părăsi castelul îmbrăcat, ca un

țêran; eu l'am recunoscut momentan și
inima mea bătea puternic de-o sêlbatică
bucuriă. El călători pe jos, pe spate cu o
legătură mică. Într'un loc singuratic din
pădure îl aștepta o căruță închisă. El se
urcă în ea, eu mă acățai de dindêret și așa
am călătorit împreună pe drumul câtră
Prusia. La ultima stațiune austriacă, cam
la vre-o două mile dela graniță, cail au
trebuit schimbați. Era cam pe la meșul
noptii, când am ajuns la Rakownice. Gro-
ful, care veghiase mult în ultimele nopti,
durmia dus; visitiul deshăma cail, îi con-
duse în grajd și aduse alți cai la căruță.

Eu m'am apropiat de el și i-am ajut-
at; în întunec me putea lua drept un
servitor al casei; el cel puțin s'a purtat
cu tótă încrederea față de mine. Mi-a suc-
ces într'aceea să arunc un țol de pe cai în
șanțul de lângă drum și l'am făcut apoi
atent pe visitiu, că un straiț pôte să fi rês-
mas în grajd. Dând din cap plecă el spre
grajd, eu l'am urmat, și când intră în grajd
stînsei lampa, trintii ușa și sucii cheia de
două-ori. În momentul următor eram deja
la căruță, mă arunca pe capră, plesnii
cail și plecai în fuga mare.

(Va urma.)

Metropolitul Mețianu în viziuni canonică.

Zărnești, 6 (18) Septembrie 1899.

Cu câteva săptămâni înainte primăram scirea îmbucurătoare, că Inalt Prea Sfinția Sa Metropolitul Mețianu va face o viziune canonică în protopopiatul Branului. Scirea acesta ne-a surprins în modul cel mai plăcut, vedând, cum abia ocupând scaunul metropolitan, vrednicul prelat, pe lângă totă povara bătrânețelor sale onorabile și pline de merite, a luat în mână cărja apostolică și și-a îndreptat pașii spre protopopiatul Branului, ca să-și împlinescă sfânta datorință mai întâi față de biserică și credincioșii din ținutul, unde s'a născut și a crescut.

Inalt Prea Sfinția Sa a sosit Sâmbătă după amiază la gara Brașov, însoțit de archimandritul Pușcariu, secretarul Cristea și directorul seminarial Roșca. Pe peronul gării a fost întâmpinat de numeroși fruntași români brașoveni, în numele cărora fu binevențat de d-l protopop I. Petric. De aici plecă mai departe spre Zărnești, urmat de vre-o 15 trăsură. La „Măgurele“, aproape de Cristian, a fost întâmpinat de preoții și fruntașii protopopiatului și un mare și frumos banderiu de călăreți. Aici fu binevențat de protopopul Tr. Mețianu, la care Metropolitul a răspuns pe scurt, mulțumind pentru buna primire.

Banderiul plecă apoi spre Cristian. Aici intrară, în sunetele clopotelor și între urările de „să trăiască“ ale mulțimei, pe sub o frumoasă poartă triumfală împodobită cu flori. Casele decorate și pe de marginele stradelor cordon. De prin ferestri se aruncau flori asupra trăsurii purtate de patru cai a archiereului. Metropolitul a mers direct la biserică, unde a fost primit de preotul local Virgil Pop și de fruntașii satului. În biserică I. P. S. Sa a pontificat la vecernie, după care a rostit o vorbire frumoasă și mult instructivă pentru popor.

Dela Cristian I. P. S. Sa, însoțit de același banderiu și convoi de trăsură, trecu direct la Tohanul vechiu. Aici fu primit de fruntașii comunei, în frunte cu preotul român unit M. Brumboiu, care a binevențat călduros pe Metropolit. Credincioșii săi încă au făcut parte din banderiu de călăreți și scolarii au primit pe Metropolit formând cordon. Strada pe unde a trecut, avea înfașare sârbătoasă, fiind înaltul ôpe obiectul nesfârșitelor ovațiuni.

În fine archiereul ajunse în comuna sa natală Zărnești. Într-o comună era împodobită admirabil cu tot felul de flori și brazi, porți de triumf etc. Stradale și casele erau cari de cari mai frumos împodobite. Trecând printre ele ca printr'o promenadă frumoasă, merse direct la biserică între strigătele nesfârșite de „bine ai venit“ și „să trăiască“.

Autoritățile publice, corporațiunile, întreg satul, cu mic cu mare, în haine de sârbătoare și în sunetele clopotelor au întâmpinat pe meritatul archiereu. Totul arăta, că această zi a fost o zi de sârbătoare, o zi de bucurie de mult așteptată.

Protopopul Dan în fruntea poporului a binevențat pe I. P. S. Sa cu cuvinte frumoase, la cari a răspuns plin de mângâiere Metropolitul.

Séra a fost mare iluminată, ferestrele caselor, fără deosebire de confesiune și naționalitate, erau împodobite cu flori și iluminate splendid.

A doua zi, Duminecă, a servit liturgia în biserică din Zărnești, asistat de archimandritul Pușcariu, D. Roșca, protopopii V. Voinea, Ioan Dan, Iuliu Dan, preoții Străvoiu, Teculescu, Micu și diacnul Priscu. Cântările le-a executat corul bărbătesc din loc.

După terminarea serviciului divin Metropolitul a rostit o cuvântare, care a produs efect foarte mișcător, storcând chiar lacrimi din ochii mulțimei poporului.

P. S. Sa își introduce discursul cu reamintirea timpurilor de odinioară, când a funcționat ca protopop în această comună. Decă astăzi se prezintă în înalta demnitate de archiereu, această are a-o mulțumi înainte de toate lui Dumnezeu. A venit, ca

cu cuvântul său să mângâie și să povățuiească pe fiii sufletesci, în a căror sin a petrecut un period atât de lung al vieții. Aminti luptele și nisuțele sale din acele timpuri, citând cu numele pe cei doi preoți, cu cari împreună a lucrat.

A purtat, dișe, deosebit interes de sôrtea credincioșilor din această comună și făcând o asemănare între starea lor de azi și cea de odinioară află multe momente îmbucurătoare și de progres, dăr află și rele destule, ba pe acestea din urmă le găsește în preponderanță față cu cele dintâi.

Progres găsește în ceea ce privește situațiunea materială a poporului și deșteptarea inteligenței, dăr față cu acestea găsește decadență în ceea ce privește moralitatea și evlavie.

De aci înainte archiereul a trecut în mediul temei sale, arătând însemnătatea evlaviei și moralității pentru un popor și dovedind cu exemple vii, cunoscute poporului însuși, cât de puțin valoroză și avere și inteligență, decă nu-i moralitate. Fôrte mișcătoare au fost exemplele aduse de archiereu, care cită cu numele persoane cunoscute, cu cari împreună a petrecut tineretele, făcând deducțiuni și conclusioni cât se pôte de instructive pentru popor.

Regret, că nu pot prezenta o iconă destul de fidelă a acestui discurs, ținut în stil fôrte popular, care a emoționat atât de mult publicul.

După eșirea din biserică au urmat recepțiunile. S'au prezentat întâi reprezentanții justiției în frunte cu d-nii judecători Czâmpa și Ūrmösi; comitetul parochial, comitetul școlar, consiliul comunal cu primăria, comitetul Reuniunii femeilor române, Direcțiunea dela fabricile din loc, comitetul parochial din Poiana mărului etc. și mai mulți particulari.

După eșirea din biserică a urmat prânz în cerc restrins familiar.

Séra s'a dat în onôrea I. P. S. Sale concert în edificiul școlii. Public numeros a luat parte la acest concert fôrte bine reușit, după care a urmat dans.

Luni au urmat vizitele din partea Metropolitului pe la fruntașii comunei.

Despre viziuni, ce vor urma la Rêșnov și la Bran, voi da amănunte.

Cor.

Francisc Kossuth și afacerea Hentzi. În *Czegled* s'a ținut alaltăeri o mare adunare de protestare în contra sârării de inaugurare a statuei lui Hentzi, la care, precum șoim, a luat parte și honveđimea. Oratorul adunării a fost Francisc Kossuth. El a ținut un discurs inflăcărat, pe care și l'a sfârșit cu un vehement atac în contra guvernului. În discursul său, Kossuth vorbind despre ordinul prea înalt în virtutea caruia statua lui Hentzi fu depărtată de pe piața St. George din Buda și ridicată din nou înaintea școlii de ca-deți din Budapeșta, dișe:

„Ordinul acesta a fost cu drept cuvânt privit ca o veste de doliu, din două cauze: una, pentru-că s'a adevărit în chipul acesta, că regele își aduce și acum viu aminte de evenimentele, ce s'au desfășurat la începutul domniei despotice a împăratului austriac; și astfel zadarnic națiunea a aruncat vëlul asupra trecutului. Lui (regeului) monumentul Hentzi i-a rămas și după 50 de ani, ca o amintire piôsă chiar și în mânia loviturilor și nenorocilor, ce au căzut asupra capului său încoronat... Porunca regelui, ca statua lui Hentzi să fiă renovată, readuce în inimele maghiare amărăciunile timpurilor trecute vedând, că *nicic nu este uitat și că trăsece încă pietatea față de aceia, cari s'au luptat în contra patriei maghiare.* Porunca regelui a fost adênc întristătoare, și viforul isbucnit în parlament, a dovedit, că decă conceptele constituționale opresc critica faptelor regelui, guvernul responsabil a trebuit să espieze, pentru-că s'a putut da un astfel de ordin regesc... Porunca regelui a fost executată, căci în Ungaria nu există cas, ca o poruncă regescă să pôte fi retrasă...“

Kossuth declară apoi, că pentru „scandalul“ cu inaugurarea din nou a statuei, n'are destulă putere a trage la răspundere

pe guvern în mod efectiv. Inșe el și ai lor au putere a domonstra, că o parte din „națiune“ este revoltată și simte vătămarea, pe care și-o pune pe revaș pentru zilele când va avé mai multă putere. „Să învățăm și noi a nu uita“ pentru ziua când „ne vom trage séma“.

Bieții kossuthiști! N'au nici atâta putere, ca să pôte trage la răspundere pe guvern pentru „porunca vătămătoare a regelui“, și nu li-a rămas decăt să strige în adunări populare cu gură-cască dimpreună: „scandal, scandal!“

Revistă externă.

Intêlnirea suveranilor Rusiei și Germaniei. „Politische Correspondenz“ află din Petersburg, că în cercurile bine informate de acolo se dă ca sigură scirea, că Țarul Nicolae, în timpul petrecerii sale în Germania, va avé intêlnire cu împăratul Wilhelm, Locul și timpul intrevăderii nu sunt stabilite încă.

Complotul contra republicei Eri s'a început înaintea Senatului francez constituit în înalta curte de justiție, desbaterele procesului contra celor vinovați de complot contra republicei. Procesul acesta promite să devină tot atât de interesant, ca și cel dela Rennes. Trei organizații politice: „Liga patrioților“ a d-lui Dêroulêde, „liga antisemită“ (mare Occident de Franța), presidată de Guêrin, și organizațiile orleaniste de sub presidenția lui Buffet, sunt implicate în proces. Instrucția a dovedit, că aceste trei organizații au lucrat în bună înțelegere, în tôte manifestațiile recente contra Republicei: manifestația cu prilejul morții lui Felix Faure, când Dêroulêde s'a încercat să împingă pe generalul Roget la luarea Eliseului; manifestația dela Auteuil, când președintele Loubet a fost insultat, etc. Fondurile necesare — precum cei 50.000 franci pe cari îi avé Dêroulêde în ziua morții lui Faure — par a fi provenit din cassetă de agitație a pretendentului, duce de Orleans. Decă lucrul se va adevări, atunci prestigiul lui Dêroulêde va suferi mult în ochii poporului republican. În adevăr, acest tribun n'a încetat niciodată a proclama republicanismul său sincer; complicitatea cu complotul monarchist ar fi deei compromiterea lui ireparabilă. Aventura romantică a lui Guêrin, care precum se șie, s'a închis în localul ligei antisemite, refuzând a se lăsa arestat, constitue un act de violență, care prefăce complotul în atentat contra republicei, agravând pedepsa aplicabilă. Faptul, că în forțul Chabrol erau pregătite proviziile și munițiunile, dovedesce premeditarea unei lovituri. Pe de altă parte, circula fel de fel de svonuri cu privire la motivele, cari l'au făcut pe Guêrin să ia hotărîre atât de ciudată. Unii afirmă, că în localul ligei s'ar afla închis chiar ducele d'Orleans. Precum se vede, procesul complotului promite a deveni interesant de tot.

Adunarea „Kulturegylet“-ului.

Alaltăeri și-a ținut „Kulturegylet“-ul ardelean adunarea sa generală anuală în Alba-Iulia. Adunarea a fost bine cercetată. Între cei de față erau și episcopul romano-catholic Gustav Majlath din Alba-Iulia, și superintendentii Ferencz Iosef (unitar) și Dr. Bartok Lajos (reformat). Au asistat fișpanul comit. Cojocna conte Beldi, președintele „Kulturegylet“-ului, apoi conții Kornis, Kun, Bethlen, Josika, br. Feilitsch și alte căpetenii ale Maghiarilor ardeleni.

Ședințele s'au ținut în sala de gimnastică a gimnasiunii superior romano-catholic din fortăreța Albei-Iuliei. Din oraș au plecat cu toții în frunte cu flamura „Kulturegylet“-ului. Înainte de deschiderea adunării, o deputație a mers la residența episcopului Majlath, ca să-l invite la ședință. Episcopul a fost rugat să țină vorbirea festivă.

Adunarea fu deschisă de președintele ei, conte Beldi Akos, care făcu un scurt raport asupra stării „Kulturegylet“-ului. Iudată după acesta a ținut episcopul

Majlath vorbirea festivă despre împărătesă-regină Elisabeta. Vorbi despre sentimentele religioase ale răposatei și despre necisitatea cultului religios, care singură pôte contrabalansa filosofia modernă cu învățăturile ei ateiste; vorbi despre social-democrația, care așită spiritele cu dogme imorale, și despre anarhia, care atacă autoritatea și ordinea de drept.

După-ce s'a trimis o telegramă omagială monarhului și după-ce s'au adus mulțamite episcopului Majlath pentru vorbirea, ce a ținut, s'a cetit raportul general de gestiune și raportul casei, prin secretarul Sandor Iozsef (deputat dietal). Acest domn a prezentat adunării și opul lui Jancso Benedek intitulat „Az olahok“ în care se arată „tendințele irredentiste (??) contra statului și vieții maghiare“ ale Românilor; cartea acesta s'a tipărit cu cheltuiala „Kulturegylet“-ului. Tot secretarul a raportat despre proprietatea „Kulturegylet“-ului din Geoagiul-de-jos, ce i-a dăruit-o coutele Kum. Despre acesta proprietate dișe, că este menită a forma în viitor cel mai puternic emporiu al cultului, progresului și expansiunii maghiare, fiind ea și „o cheie puternică“ la care în scurt timp adăugându-se încă una sau două, Ungurii vor pôte stăpâni peste Ardeal.

Urmând alegerile, superindependentul reformat din Clușiu Bartok György primi să facă parte din comitet în localul unui membru decedat.

Adunarea s'a sfârșit printr'un mare banchet la care s'au ținut multe toast „patriotice“. La banchet a participat și episcopul Majlath, precum și cei doi superintendenți ardeleni. O parte a ôșpetilor a plecat a doua zi dimineața spre „Detunata“, altă parte spre Geoagiul-de-jos.

Amintim, că în aceeași zi și-a ținut adunarea sa generală și „E. K. E.“ (Reuniunea carpatină ardeleană). Președintele acestei societăți a accentuat în vorbirea de deschidere, că pe când problema „Kulturegylet“-ului este „a apêra Maghiarimea din Ardeal“ (!), pe atunci „E. K. E.“ lucrează „la apropierea naționalităților“, așa că aceste două reuniuni se completează. Voia să dișă, că amândouă lucrează la maghiarizare.

Procesul din Belgrad.

În ședința dela 16 Septembrie v. fu ascultat un martor în contra lui Novakovic, acusat de atentat și de înaltă trădare. Martorul Petrovic, sub-oficer, amintesce, că Novakovic l'a îndemnat să ia parte la complot. Novakovic negă.

Se ascultă cinci țărani chemați ca martori. Ei declară, că acușaii Milan Stefanovic și Iovan s'au intêlnit la Zaiciov cu Pasiei și au spus după atentat: „Milan a scăpat de data asta, înșe nu va întârzi să fiă asasinat“. Acușaii negă.

Acusatul Anton Urocevic, restaurator la căile ferate române, este absent. Se dă cetire proceselor verbale ale autorităților române, în care acusatul declară, că n'a primit scrisori dela Anghelic prin Knezevic, care cerea o slujbă. Knezevic i-a dus, în același scop, un bilet dela Svilocosic, dragoman la legațiunea sârbăscă. Acusatul a dat două-deci de lei lui Knezevic, care a declarat, că plecă la Constantinopol.

Se ascultă apoi martorii în contra acusatului Ranko Taisic, care se află în Muntenegru. Se dă cetire mărturisirei fostului căpitan de gendarmerie din Muntenegru, Lipovac, care a declarat, că Taisic e tratat cu o mare bunăvoință de prințul Muntenegrului. Taisic s'a servit de termeni aspri la adresa Obrenovicilor, cari ar fi osîndiți să fiă pierduți și înlocuiți de Prințul Nichita.

Martorul Vucaciovic, fost sub-locotenent sârb, spune, că a părăsit armata sârbăscă pentru a intra în armata muntenegrească. El a cerut ajutorul lui Taisic, care îl povățui să vorbească în contra lui Milan, pentru a fi bine primit de prințul Muntenegrului.

În timpul unei audiențe, ce avé martorul la prințul Nichita, Taisic a intrat fără veste. După audiență, martorul se ho-

tări se plece la Petersburg. Taisici îl povătuși să vorbească peste tot în contra lui Milan. Intors la Belgrad, se făcui un raport ex-regelui Milan, căruia îi spuse, că Taisici este vrășmașul său personal și că pune la cale asasinarea lui.

Martorul *Milojević* declară, că a fost în Muntenegru în 1894, adecă înainte de sosirea lui Taisici, asupra căruia nu are prin urmare nimic de spus, dăr că ar pute spune ceva important asupra prințului Muntenegrului.

Președintele refușă de a lăsa pe martor să vorbească asupra unor chestiuni, cari nu sunt în raport cu acușățiunile formulate în potriva lui Taisici.

Martorul își retrage cererea.

După cererea procurorului general, martorul e ascultat în ședința secretă.

SCRILE ȚILEI.

— 7 (19) Septemvře.

Coróna de bronz, pe care delegația română la Congresul Orientaliștilor o va depune la piciorle colóni Trajane din Roma, este făcută din două ramuri, una de stejar și alta de laur, legate printr'o panglică, pe care se află inscripția: „Divului Nerva Trajan, fondator Daciei. — Români, óspeții Romei, 1899 Octomvře.“ În mijlocul coróni e marca României, ér pe frunze sunt gravate numele principalilor Domni ai României. Autorul acestei coróni este un tiner sculptor, d-l Ettore Cadorin, de curénd stabilit în România, care a mai făcut diferite lucrări particulare. Coróna a fost turnată la școla de arte și meserii din Bucuresci. Ea va fi dusă la Roma, unde cu autorisația guvernului italian se va depune la piciorle colóni Trajane.

Rechemarea colonelului Schneider. Colonelul Schneider, fost atașat militar austro-ungar la Paris și Bruxelles a fost rechemat din funcțiunile acestea.

Congregația comitatului Arad pentru periodul de tómnă se va ține în 19 Octomvře n. Cel mai interesant obiect al desbaterilor va fi votarea bugetului pentru anul viitor, deórece după cum i se comunioă lui „M—g.“, s'a proiectat crearea unui mare număr de posturi noué, deși bugetul, înafară de deficitul, ce se acopere prin aruncuri, arată un nou deficit de 13,000. fl. În aceeași congregația se va conferi un post de asesor la sedria orfanală. La acest post deja de pe-acum s'au anunțat concurenții în număr neașteptat de mare. Se vede că sunt foarte flămânđi „patrioții“, care vénéză după posturi în ruptul capului.

Manevre navale române. Divizia de mare compusă din încruciătorul „Elisabeta“, bricul „Mircea“, canoniera „Grivița“ și torpilorele „Smeul“ și „Sborul“ va fi concentrată la 15 Septemvře în fața portului Sulina, spre a esecuta, împreună cu divizia Dunării în timp de câte-va țile nisce manevre navale sub comanda d-lui amiral Murgăseu.

Epilogul defraudării din Făgăraș. Lui „Pesti Napló“ i-se serie din Făgăraș, că în afacerea defraudării de 12,000 fl. comisă de cassarul comitatens *Grünfeld*, ministrul de interne și-a spus ultimul cuvânt. În temeiul sentinței aduse, viceșpanul *Kapocsanyi* e restatorit în postul său, însă e condamnat la amendă de 500 fl., contabilul-șef *Klosz* este suspendat pentru tot-deuna din post, ér controlorul *Scurtu*, președintele de Sedria orf *Nagy*, fiscalul și vice-contabilul sunt amendați cu câte 100—200 fl., așa ca paguba să fiă restituită întregă.

Petiții. În decursul verei președintele camerei deputaților din Peșta a primit număróse petițiuni. Intre altele, una din ele urgitéază introducerea sufragiului universal, ér alta cere desființarea cautiunei pentru țiarele politice.

Trachoma între școlari. Ministrul unguresc de interne a adresat o circulară către administrațiile comitatelor, prin care le provócă să îngrijască a se duce esac-

în împlinire dispozițiunile luate pentru es-terminarea trachomei dintre școlari. S'a constatat adecă, că în multe locuri medicii nu vizităză cu destulă consciențiositate ochii școlărilor, așa că mulți dintre ei, cari sufer în grad mare de trachomă și la cari bóla se póte ușor observa, medicii o trec cu vederea, din care causă trachoma se manifestă în dimensiuni mari între școlari. S'a constatat tot-odată, că autoritățile forte târziu se îngrijesc a lua măsuri contra celor ce negligéază a observa dispozițiunile precise pentru esterminarea trachomei, așa că în cele mai multe casuri, până se deștéptă autoritățile, periodul de iernă, care e cel mai potrivit pentru vindecarea acestei bóle, trece și bóla se perpetuéază, în timp ce spitalele înființate anume pentru acești bolnavi rămân în mare parte góle. Acestea sunt cauzele, cari au îndemnat pe ministrul de interne să adreseze circulara de mai sus. Décă n'ar exista legăturile cele multe de „cumetriă“ între funcționarii administrativi, póte că ordinul ministrului s'ar esecuta; în împrejurările de ađi însă ne temem, că ostenela îi va rămâne zadarnică.

Inundările. Dunărea continuă a cresce, amenințând cu inundare chiar Budapesta. După rapórtle sosite la ministerul de agricultură, în câte-va țile ea se va vërșă asupra capitalei. La *Strigon* Dunărea a inundat insula *Körtvelyes* și *Nyarat* și a acoperit alaltăeri dimińeta insula numită a primatelui. La *Györ* primejdia e forte mare. De Duminecă dimińeta până la 8 óre s'era apa a crescut cu 48 cm. S'au luat cele mai estinse măsuri de apărare și s'a recurat miliția. — Din *Salzburg* se anunță, că riul *Salzbach* a esundat éráșt și a făcut pagube grozav de mari în comunele din jur. Curentului de apă i-au căđut jertfa chiar și vieți omenesci. Lângă *Hochsitz* a deraiat în 14 l. c. un tren în urma slăbirei traseului liniei ferate. Comunicația către Viena nu se póte face decât pe linia *Linz-Budweis*, prin transbordare duplá. La *Viena* apa a crescut la 565 cm. peste nivelul normal. Apa e cu mult mai mare decât cu ocazia inundării dela 1897. — La *Pojun* Dunărea a crescut la 736 cm., peste maximum inundării dela 1897. Apa a p'etruns deja în stradele mai jóse. Forte amenințat este molul portului. — Din *Fiume* se anunță, că alaltăeri nóptea au fost ploii mari, în urma cărora amenință să esundeze riul *Recina*.

Turburări antiseminte la Paris. Antisemiții au încercat Duminecă nóptea să aprovisioneze casa lui *Guérin*. Poliția a intervenit și antisemiții au fugit. Patru focuri de revolver au fost trase, nu se scie însă de cine. Nimeni n'a fost atins. Poliția a făcut perchișiții în casele vecine. Ea a arestat dimińeta doi din indiviđi, cari au încercat să aprovisioneze casa lui *Guérin*. Unul e fiul unui fost comisar de poliție, urmărit de un agent; el căđu și se ráni grav. A fost arestat în momentul când intra într'o farmacia.

Concertul d-șórei Leontina Gärtner. Astăđi primirám interesantul program al concertului, cel va da distinsa artistă în cello, d-șóra *Leontina Gärtner*, în casa de concerte din loc, Mercuri în 15 (27) Septemvře cu concursul binevoitor al d-șórei *Ida Hiemesch* (sopran) al d-lui dirigent de musică *Rud. Lassel* (piano), al d-lui arhivar *Fried. Stenner* și a musiciei orașenesci sub conducerea d-lui *A. Brandner*.

Programul este următorul:

1. *Fantasia* asupra unor cantece rusesci de *Davidoff*, d-șóra *Leontine Gärtner*.
2. a) *R. Schumann*: „*Frühlingsfahrt*“ b) *Arno Kleffel*: „*Schlummerlied*“ d-l *Fried. Steuner*. c) *Karl Reinecke*: „*Abendreich'n*“.
3. *Andante* și *Allegro* din concertul E-moll de *G. Popper*, d-șóra *Leontine Gärtner*.
4. a) *Robert Franz*: „*Gensung*“ b) *Rudolf Lassel*: „*Die Liebe*“ c) *Karl Bohm*: „*Der Schmetterling*“, d-șóra *Ida Hiemesch*.
5. a) „*Andante*“ b) „*Springbrunnen*“ de *Davidoff*.

Inceputul la 7½ óre.

Musică orașenescă va da Dumineca viitoare în 12 (24) Sept. după o paușă în-

delungată, un concert la mese în casa de concerte din loc. Programul va fi forte ales. Inceputul la 7½ óre s'era. Intzarea 30 cr.

„Dacoromânismul“.

— Fine. —

Dér mai đic *Hunfalvy* și conșoți, că numirea de „rumun“ e și pentru aceea corectă, pentru-că Români n'au nici în clin, nici în mănecă cu vechii Romani; trebuie sistată credința deșartă a Românilor în romanitatea lor, pentru-că pe acesta se bazeză visurile primejdióse ale înființării unei Daco-români.

Ei bine, decă în părțile răsăritene ale vechiului imperiu roman avem în limba poporală latină încetățenită și răspândită aici deja dela primele colonii continuitatea și desvoltarea mai departe a limbii latine, și decă limba română de ađi se póte considera de continuare a acestei *lingua romana vulgaris*, atunci, da, Români de ađi au și în clin și în mănecă cu vechii Romani. Că limba română de ađi a imprumutat multe elemente traco-albanese și slave, acesta nu dovedesce, decât, că multe a învățat dela diferitele popóre și că pe multe din acestea și le-a asimilat. Romani stăpânitori și Tracii și Dacii latinisați s'au contopit într'un popor, și în chipul acesta s'a născut poporul român de ađi, care stă în același raport față cu anticii Romani, ca și Francesii, Italianii și Spaniolii. N'are deci nimeni nici un motiv să se acate de numirea de român.

În ce privește apoi autohtonitatea mult discutată a Românilor ardeleni, despre această chestiune multe s'ar pute spune. Că la venirea Maghiarilor, Români locuia pe ambii țermuri ai Dunării, acesta n'o mai póte ađi nimeni contesta. Că deja pe timpul notarului anonim al regelui *Bela*, Români erau în astfel de număr, încât însuși *Anonymus* îi numesce un popor, care trebuie că numai cu greu a putut fi subjugat, acesta nu dovedesce alt-ceva, decât că pe timpul venirii Ungurilor, *Ardealul* n'a fost nici al Dacilor, nici al Goților, nici al Slavilor, ci al Românilor, intrucât a fost un teritoriu locuit, seu cel puțin al Românilor.

Din tóte acestea însă nu póte fi trasă nici o concluziune politică. Décă tóte naționalitățile, provocându-se la autohtonitatea lor, ar porni acțiune politică, seu chiar rășboi, atunci nici un popor n'ar fi acasă în patria sa. Décă proveința divină a voit, ca o parte a României să-și alcătuescă statul seu independent, ér altă parte la un loc cu Maghiarii, din faptul acesta nu se póte conchide, decât comunitatea intereselor, dér nici când la o ațitare reciprocă a Românilor și Maghiarilor.

ÉR *George Șincai*, unul din distinși istorici ai Românilor din suta trecută, când s'a reintors din Roma în 1779, đeu, nu ura contra Maghiarilor l'a făcut să ia pana în mână. Situațiunea politică a Românilor, starea deplorabilă de iobagi a acestora în adevăr nu mai era de suportat; dér Șincai, deși ar fi putut lua parte în răscoala lui *Horea* din 1784, el totuși a stat departe. E adevărat, că a avut serióse neplăceri cu episcopul seu, dér motivul n'a fost Șincai, seu viața privată a acestuia, ci „*Supplex libellus Walachorum*“, în care s'a cerut dela dieta Ardealului, ca și Români să fiă primiți în șirul „națiunilor“, de unde a-i eschide, precum însuși *Kossuth Lajos* a recunoscut-o, a fost o mare anomaliă. Amărăciunile pricinuite lui din partea dușmanilor săi, l'au făcut pe Șincai să ia lumea în cap, murind la urma urmelor în șinul unei distinse familii maghiare, ca prietinel mai multor aleși scriitori maghiari contemporani. Aceea, ce se tot đice despre Șincai, că censorul ar fi scris pe istoria lui: „*Opus igni, autor patibulo dignus*“ — e o astfel de scornitură, care însuși *Hunfalvy* a combătut-o. (Veđi broșura lui: „Cum se fac unele istorii?“) Că ce cultură a avut Șincai, acesta o dovedesc operele lui: *Dicționar de istoria naturală în 4 limbi* (latin, român, german, maghiar); *Istoria naturală* (zoologiă, botanică, minera-

logia); *Abecedar în 4 limbi*, *Manuale de aritmetică și religiune*, și în fine marea *Cronică a Românilor*, care pe deplin a apărut numai în edițiunea lui *Laurian* din 1853.

Nu despre *George Șincai* trebuie să se cetésca, ci el însuși trebuie cetit, comparându-l cu operele tovaroșilor săi *Petru Maior* și *Samuil Clain*, și studiând epoca, în care au trăit, și împrejurările, între cari au scris. Esagerările lor le-a spălat vremea, ei însiși și mai ales Șincai vor rămâne mărețe figuri ale istoriei culturale și literare române.

Tare rétăcesce *Kemenyffy*, decă crede, că Români numai dela Șincai încóce se numesc pe sine locuitori străvechi ai Ardealului. De când vestesce faptul acesta împératul *Kecavmenos* în suta a X-a, de când există cronicarii români, de atunci acesta a devenit o astfel de generală credință, o astfel de dogmă în popor, care ađi nu se mai póte stărpi nici din inima celui mai maghiaron Român.

Dér ce reson ar și avé acesta.

Să facem mai bine politică, societate, cultură adevărată creștinescă, și la focul dragostei nefalsificate creștinesci Români străvechi locuitori ai piscurilor Ardealului, precum și inimicul Maghiar al pusteii, vor deveni fi reciproc respectați ai creștinei Ungarii.

Că lucrul acesta de-ocamdată merge atât de greu, cauza nu e Șincai, ci aceia, cari nu voesc să învețe nimic dela istoria.

Dare de sémă.

despre banii incurși și spesați cu ocaziunea adunării gen. a „Asociațiunei pentru literatura rom. și cultura poporului român“, ținută în Deva la 27 și 28 August a. c.

I. Percepțiuni: Din contribuiri dela concert, bal, banchet și suprasolviri 1814 fl. 50 cr

II. Erogațiuni: I. Amjésurat socotelelor *Cassarului*, revisuite și aprobate în conferența din 17 Septemvře a. c.: 1514 fl. 50 cr. 2. S'au administrat ca venit curat Comitetului central al „Asociațiunei“ 300 fl. La olaltă 1814 fl. 50 cr.

Suprasolviri au incurș dela: *Familia Moosonyi* 30 fl. *Iarion Pușcariu* 3 fl. *George Pogany* 3 fl. *Boga Károly* 1 fl. *Dr. Gavrilă Suciu* 1 fl. *Dr. Nicolae Moșiu* 1 fl. *Demetriu Suciu* 1 fl. *Dr. Aurel Ciatu* 1 fl. *Dr. Iustin Colbasi* 3 fl., *M Stoichița* 4 fl. *Demetriu Preda* 1 fl. *Constantin Baciu* 50 cr. *Simion Dragomir* 1 fl. *Adam Lesnican* 1 fl. La olaltă 51 fl 50 cr.

Deva, 17 Septemvře 1899.

Comitetul aranșator.

NB. Socotelele se pot vedé în arhivul despărțământului VIII.

ULTIME SCIRI.

Londra, 18 Noemvře. Tóte țiarele sunt unanime a constata, că răspunsul *Transwaalului* taie calea la orî ce tractări mai departe. „*Times*“ provócă guvernul să nu mai esiteze, el trebuie să mérégă firm înainte. Răspunsul republicei sud-africane a nimicit tóte speranțele de pace în cercurile diplomatice de aici. Se crede, că președintele *Krüger* a primit din óre-care parte asigurări de sprijin. Anghia va trimite un ultimát, în care-și va mări pretenșiunile.

Budapesta, 18 Septemvře. Din *Pojun*, *Györ* și *Comorn* sosesc sciri neliniștitoare. Aceste orașe și împrejurimile lor sunt amenințate în cel mai mare grad de potopul apei. Dunărea cresce mereu. Lucrările de apărare continuă în tóte direcțiunile.

Comorn, 18 Septemvře. Comuna *Nagy-Lel* e amenințată cu pustiire prin esundarea apei. S'a trimis multime mare de miliția la fața locului. Apa a străbătut deja în părțile mai jos situate ale *Comornului*.

Györ, 18 Septemvře. Intreg orașul e în piciorle, căci catastrofa inundării e iminentă.

**Dela Tipografia „A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți**

Pentru comercianți funcționari și toți oamenii de afaceri, precum și studenții putem recomanda următoarele cărți:

Manul de dreptul cambial, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la școala română gr. or. din Brașov. Cartea e tipărită pe spesele „Albinei“ și e menită a face mari servicii tuturor, cari au afaceri cu cambii polițe. Prețul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr).

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu, prof. la școala comercială superioară din loc. Tracteză principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, poți orî și cine se învețe contabilitatea, adică ținerea socotelor în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

„Curs complet de corespondența comercială“, de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupoane etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de orî și cine; de-asemena modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. Prețul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Scrieri școlare.

Istoria pedagogiei de V. Gr. Borogovan O carte nouă și de mare interes pentru toți bărbații de școală. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul școlilor poporale din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor) Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechiu) costă 25 cr., ér partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fix-care.

Cântul în școala poporală de Iuliu Pop. învățator în Năsăud. Teoria, praxă și fântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheti, învățatori și părinți, prelucrat de Basiliu Fațiu, fost profesor în seminarul din Blășiu și vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Invetătura creștinăscă, séu Catechismul mare pentru tinerimea greco-cat. Edițiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag, format 8°, e legată solid și costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

Ideile fundamentale în economia politică. D-l Ioan Socaciu, vechiu profesor la școalele comerciale române din loc, a scos de sub tipar o nouă broșură sub titlul de mai sus, fiind adausă în partea a doua și o nouă teorie sociologică, care conține lucruri de interes științific deosebit mai ales pentru specialiști. A cunoște ideile fundamentale ale economiei politice este fără îndoială de mare interes pentru orî care cetitor inteligent. Un exemplar costă 65 cr. și se poate procura séu direct dela d-l autor, în a căruia editură a apărut opul, séu dela Tipografia „A. Mureșianu“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul pieței Brașov.

Din 19 Septembrie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.37	Vënd.	9.39
Argint român. Cump.	9.30	Vënd.	9.35
Napoleon'd'or'i. Cump.	9.53	Vënd.	9.57
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.67
Ruble Rusescoi Cump.	127.75	Vënd.	127.25
Mărci germane Cump.	58.70	Vënd.	58.85
Lire turcescoi Cump.	10.73	Vënd.	10.87
Seris. fonc. Albina	101.—	Vënd. 5%	101.50

Nr. 4241—1899.

PUBLICAȚIUNE

Pe baza ordinațiunilor Inaltului ministeriu de Interne din 6 Iulie 1874 Nr. 26559/74; din 24 Noiembrie 1885 Nr. 62693/85 și din 1

August 1899 Nr. 82290/99 se aduce spre stricta orientare la cunoștință publică, cumcă folosirea stindardelor, insigniilor și colorilor statelor (țerilor) străine, fie la orî-ce ocaziune séu sub orî-ce pretext, este necondiționat interdișă; tot asemenea se interdițe folosirea stindardelor și colorilor comitatului, respective ale orașului (roșu-vênăt) cu excepțiune numai în casurile de decorațiuni dispuse de respectiva autoritate la edificile publice (spre pildă: arcuri de triumf, tribune etc.) și și atunci numai astfel, ca stindardul națiunei maghiare să fiă în mod corăspundător și pe un loc dominant reprezentat pe respectivul edificiu. Reuniunile provădute cu statute aprobate de cătră regim, sunt îndreptățite, ca să și folosescă pe locuri publice și la conveniri publice propriile stindarde; la excursiuni séu convoiuri este de a se purta însă cel puțin în frunte stindardul națiunei ungare.

Acțiunî în contra acestei publicațiuni învôlvă în sine transgresiune în contra §. 1 al art. de lege XL. din 1879 și se pedepsesc conform Inaltei ordinațiuni ministeriale de Interne din 24 Noemvre 1885 Nr. 62693/1885 cu arest până la 15 zile și cu pedepsă de bani până la 100 fl.

Brașov, în 3 Septemvre 1899.

694.3—3 Căpitănatul orașenesc.

De închiriat.

In Strada Castelului Nr. 50 și 52, în nouele case ale D-lui Nicolae Mocanu, se află

trei quartire de închiriat.

Dintre aceste, două au câte trei odăi, ér una două odăi. — Pe lângă acestea, bucătăriă separată pentru fie-care quartir, apoi pod, șopru pentru lemne etc. — A se adresa la proprietarul. 1—3.710.

Ügyszám 645—1899.

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, miszerint brassói lakós, termény-nagykereskedő Mátyás József és érdektársai megkeresése folytán f. évi Szeptember hó 23-án és a közvetlen következő tíz hétköznapon mindenkor délutáni 3 órakor a magy kir. államvasuti brassói főállomás pályaudvarában 166 wagon Zanesco G. M. által vásárolt de át nem vett préselt széna, a vasuti kocsikba berakva és hivatalosan mérlegelve napontai 15—15 wagon mennyiségben (csak az utolsó árverési napon 16 waggonként) minden 15 waggonyi részlet o. é 4200-ért. ár-bani kikiáltása és előleges 5% bányatpénz kikötése mellett a legtöbbet igérőnek a vételárnak azonnali készpénzbeni lefizetése ellen el fog adatni.

Brassó, 1899 Szept. hó 14-én.

Schnell Károly,
3. 3.707 kir. közj.

**ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)**

sunt a se adresa subscrisei administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orî.

Administr. „Gazetei Trans.“

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Septemvre 1899.

Renta ung. de aur 4%	117.40
Renta de coróne ung. 4%	95.40
Impr. cáil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.50
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.60
Oblig. cáil. fer. ung. de ost. I. emis.	119.90
Bonuri rurale ungare 4%	94.—
Bonuri rurale croate-slavone	96.25
Impr. ung. cu premii	162.—
Bonuri pentru reg. Tisei și Seghedin	140.—
Renta de argint austr.	100.—

Renta de hârtie austr.	99.90
Renta de aur austr.	117.90
Bonuri din 1860.	137.30
Acții de-ale Băncei austro-ungară	897.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	372.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	371.10
Napoleon'dori	9.56 1/2
Mărci imperiale germane	58.95
London vista	120.60
Paris vista	47.75
Rente de coróne austr. 4%	100.25
Note italiene	44.45

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta orî-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tóte speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în toță mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.